

Keskkonnamõju hindamise aruande heakskiitmise teade

Avaldamise algus: 10.08.2016

Avaldamise lõpp: tähtjatu

Keskkonnaamet avaldab teadaande [keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse \(KeHJS\) § 23 ja § 19 lõike 1](#) alusel.

Keskkonnaamet järelevalvajana teatab, et on heaks kiitnud 05.08.2016 kirjaga nr 6-3/16/246-48 Saesaare paisu likvideerimise teatise keskkonnamõju hindamise (KMH) aruande.

Kavandatava tegevuse aluseks on Riigimetsa Majandamise Keskuse (edaspidi RMK) poolt 09.02.2015 esitatud paisutuse likvideerimise taotlus. Eesmärgiks on Ahja jõe ürgoru maastikukaitsealal (Ahja loodusalal) Ahja jõel asuva Saesaare paisu avamine ning veevoolu taastamine algsel kõrgusel ja voolusängi hüdro-morfoloogia taastamine ligilähedaselt originaalse asukohaga kärestikuna, mis võimaldab taastada jõe looduslikul ökosüsteemil võimaldades muuhulgas kalade looduslikku rännet.

KMH aruande kokkuvõttes on parimaks realiseeritavaks alternatiiviks hinnatud 3-B2 paistuse likvideerimine, loodusliku jõelõigu taastamine lühikese saarega, st kaheharuline kärestik, mille korral säilib ka hüdroelektrijaama (HEJ) hoone.

KMH aruande kokkuvõttes peatükis 9 märgitakse, et paisu eemaldamine ning sellega kaasnev märkimisväärne, kuid pöörduv, jõe seisundi negatiivne mõjutamine on aktsepteeritav üksnes seetõttu, et sellega kaasneks jõekeskkonna seisukohalt pikaajaliselt positiivne efekt. Samas lisatakse, et kavandav tegevus ei oma Ahja loodusalale ja selle kaitse-eesmärgiks olevatele elupaigatüüpidele ja liikidele pikaajalist ja pöördumatut negatiivset mõju, kui arvestatakse leevendavate meetmetega, nt rakendatakse veerežiimi muutuste ja minimeeritakse paisu likvideerimise käigus setete eemaldamisega setete koormuse mõju. Mitmete Ahja loodusala kaitse-eesmärkide puhul – jõed, kalastik, liivakivipaljandid - kavandatava tegevuse elluviimine on pikas perspektiivis positiivse mõjuga ning võimaldab saavutada ala kaitsekorralduskavas võetud kaitse-eesmärke.

Seega määrab Keskkonnaamet keskkonnanõuetena kõik KMH aruandes peatükis 6.1.2 sätestatud leevendatavad meetmed.

KMH raames teostatud uuringute ning KMH aruandes esitatud hinnangute alusel on selgunud, et on võimalik Saesaare paisutus likvideerida, kuid enne taotluse (paisutuse likvideerimise teatise) lahendamist tuleb täiendavalt esitada Keskkonnaametile paisjärve ladestunud setete eemaldamise tehniline lahendus paisutuse likvideerimise põhiprojekti raames, mille vajadusele on viidatud KMH aruande peatükis 6.1.2 ning peatükis 9.

Kavandatav tegevus on ala kaitsekorraldusega kooskõlas ja otseselt vajalik ala kaitse-eesmärkide saavutamiseks. Kavandatav tegevus aitab kaasa elupaiga jõed ja ojad paranemisele ning sellega seoses parandatakse pikas perspektiivis ka kõigi nelja kaitstava loomaliigi elupaiku ning vooluveeliste tingimustega tagatakse liivakivipaljandite säilimine.

Saesaare paisu poolt mõjutatud Ahja jõe veekogum (Ahja_3) on kesises seisundis ning Ida-Eesti veemajanduskava (2015-2021) kohaselt on pikendatud eesmärgina seatud saavutada veekogumi hea ökoloogiline potentsiaal aastaks 2021. Seega Saesaare paisutuse likvideerimine on eesmärgi saavutamisel olulise tähtsusega.

KMH protsessi raames selgitatud avalikkuse arvamuse tulemustest välja toodud peamised vastuargumendid ja mured on seotud paisu likvideerimisjärgse avaneva maastikumuutuse osas ning eelkõige, et uue keskkonna kujundamine on kallis (mitte üksnes ehitusprotsess, vaid ka hilisem kohaliku kogukonna kanda jääv hooldus) ja aeganõudev protsess. KMH käigus ei tuvastatud võimalikke avalikkuse jaoks esmatähtsaid ja erakordselt tungivaid põhjuseid, mis oleksid olulisemad looduskaitsest aspektidest. Euroopa Kohus on korduvalt oma otsustes, mis puudutavad Natura alade

moodustamist ja nende kaitset, esitanud seisukoha, et loodusväärtuste kaitse on alati kaalukam kui mistahes muu sotsiaalne või majanduslik argument. Loodusdirektiiviga seatakse looduskaitse eesmärgid ettepoole sotsiaal-majanduslikest eesmärkidest.

KMH järelevalvaja on Keskkonnaamet (kontaktsik Siret Punnisk, e-post siret.punnisk@keskkonnaamet.ee, telefon 799 0913).

Arendaja(d) on Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK) (registrikood: 70004459) Andres Sepp, , e-post andres.sepp@rmk.ee, tel 505 5932

Ekspert on OÜ Hendrikson & Ko (registrikood: [10269950](#)) Riin Kutsar , e-post riin@hendrikson.ee, tel 740 9807 Otsustaja on Keskkonnaamet, e-post meelis.jarvemagi@keskkonnaamet.ee

KMH aruande ja selle heakskiitmise otsusega ning muude asjasse puutuvate materjalidega on võimalik tutvuda tööpäeviti Keskkonnaameti Rápina kontoris ning internetis Keskkonnaameti kodulehel aadressil <http://www.keskkonnaamet.ee/uudised-ja-artiklid/keskkonnamoju-hindamised/taevaskoja-saesaare-pais/>.

Keskkonnaamet

Tallinn, HARJUMAA, Narva mnt 7A

Telefon: 6807438

E-post: INFO@KESKKONNAAMET.EE

Teadanda number 988413